

T Õ Õ J U H A T A J A

Eesti Karskusliidu organisatsioonidele.

Nr. 4. 1936.

Jaanuar - mai.

I K u i d a s j u h t i d a v a i d l u s i (k e s -
k u s t e l u).

Mitmesuguste küsimuste arutamisel ja selgitamisel kasutatakse vaidlusi ja ühiseid kõnelusi. Et seda meetodit edukalt rakendada, toome siin lühendatult ja kokkuvõetult Paul Super'i järele juhiseid vaidluste - õigemini keskustelu - viljakaks korraldamiseks.

I

Milleks arutella küsimusi rühmades?

Ühine teatud küsimuse arutamine on kooskõlas demokraatlike põhimõtetega; arendab osavõtjate intelligentsi ja iseloomu; võimaldab osavõtjaille küsimusse süvenemise ja olukorrast selge pildi saamise, mis eelduseks intensiivsele tegutsemisele; otsus ja töö, mille omandamine ise on väärtuslikum ja sunnib meid enam selle kohaselt tegutsema, kui kellegi teise poolt meile valmis kujul antud otsus; mitmekesi koos arutades nähtakse küsimuse erikülgedest rohkem kui üks seda suudab ja niiviisi tuleb lõppotsus parem; ühine keskustelu võimaldab anda üheaegset tegevust paljudele korraga ja keegi ei tunne ennast ülearusena.

II

Põhinõuded vaidluse edukaks rakendamiseks.

Vaidluskoosolek e i o l e: lahingväli; koht, kuspikendavate põhjenduste abil püütakse jääda kindlaks võetud seisukohtadele; koht, kus kõneldakse teistest inimestest või neid alla surutakse; koht, kus midagi jõuga maksma pannakse; koht, kus vähemust ignoreeritakse; koht, kus istutatakse vaikides; vaidlus-võitlus, kus ühed kaotavad ja teised võidavad.

Vaidluskoosolek o n: koht, kus töötakse ühiselt; koht, kus arutatakse teise inimese vaateid; koht, kus võib ennast avaldada; töö, kus igaüks lisab omalt poolt kivi ühisele ehitatavasse müüri; koht, kus kellegi enesetummet ei solvata, sest lahendus on kõikide töö tulemus; koht, kus valitakse sõprus ja üketeisest lugupidamine.

Vaidluskoosolek kasutab lahenduse leidmiseks teaduslikku mõttekäiku. Selleks peab küsimuse arutamisekäik olema järgmine: 1) tuleb omada küllalt tõsiasja olukorra mõistmiseks; 2) päämise tähtsusega küsimus asetada antud olukorda; 3) koguda võimalikult palju materiale küsiteldava küsimuse kohta; 4) kaalutella kõiki võimalikke lahendusi poolt ja vastu; 5) valida parim lahendus; 6) otsustada, kuidas tegevuses rakendada seda lahendust.

Küsimuse lahendamisel töötavad kõik koos ja seepärast peab vaatama igale koosolijale kui kaasatöötajale, kes katsub leida väljapääsu raskustest. Kui tema ettepanek ei ole häa, siis näidatakse miks, ent sellepärast ei või veel vaadata ettepanekute tegijale kui oponendile.

III

Vaidluskoosoleku tegelik käik.

1) Vaidluste juhataja koostab enne koosolekut sarja küsimusi vaidluste juhatamiseks. See küsimuste sari sisaldab üldiselt järgmised küsimused (mis aga igakordselt vastavalt küsimusele tulevad kohaldada, alaküsimusiks jaotada jne.): a) milline olukord põhjustab arutusele tuleva küsimuse?; b) mis on selles peäküsimuseks?; d) missuguseid ettepanekuid tehakse küsimuse lahendamiseks?; e) poolt- ja vastuväited ettepanekuille; g) milline lahendus oleks vastuvõetavam?; h) mis tuleb teha selle otsuse tegevusse rakendamiseks?

2) Juhatajal tuleb jälgida vaidluste käiku, et see areneks alaliselt lahenduse saavutamise suunas ega muutuks korratuks läbiseegi kõnelemiseks. Areng peaks alati toimuma järgmiselt: a) olukorra selgitamine; b) lahendust nõudva küsimuse püstitamine; d) lahendus; e) lahenduse tegevusse rakendamine.

Selleks juhataja hoolitseb koosoleku korra eest ja nimelt:

1) valvab, et kõnelejad ei kalduks kõrvale üldisest arengusuunast ja teemast; 2) lubab kõnelda ainult ühel korraga; 3) valvab, et keegi ei kõneleka liiga sageli ega liiga kaua; 4) ergutab vaikijaid; 5) valvab, et vaidlus ei muutuks isiklikuks ega võitluseks, vaid kannaks sõbraliku ühise lahenduse poole püüdnud keskustelu ilmet; 6) aegajalt teeb kokkuvõtte vaidluste käigust; 7) on täiesti erapooletu kõikide vastu ja hoidub avaldamast isiklikku seisukohta.

Iga koosolija: 1) arutab olukorra tõsiasju, aitab kaalutleda raskusi, teeb ettepanekuid; 2) avaldab oma arvamise alles pääle kõikide olukorda puutuvate tõsiasjadega tutvunemist; 3) on valmis vastu võtma teiste koosolijate ülesehitavaid nõuandeid; 4) on valmis muutma oma arvamust, kui see osutub vajalikuks; 5) suhtub teiste vaadetele hätahtlikult; 6) peab lakkamatult meeles, et lahendus tuleb leida ühiselt; 7) kõneleb lühidalt ja asjalikult. Ei ütle oma tervet arvamust kogu küsimuse kohta korraga, vaid ainult just sel momendil arutusel oleva osa (olukord, küsimusepüstitamine, lahenduse otsimine, otsuse teostamine) kohta käiva.

Helteodud juhised kõlavad läbirääkimiste ja vaidluste juhtimiseks juhatuse- ja toimkondade-, üld-, õpiringi-, erilisel vaidluskoosolekul jne.

Sellise teadliku ja distsiplineeritud vaidlustehnika omandamine nõuab niihästi reeglite tundmaõppimist kui ka kogemusi, omab aga küllalt suure tähtsuse ja väärtuse selleks, et selle omandaks igaüks, kes tahab saada juhiks või üldse koosolekuist osavõtjaks.

See toimimine on väärtusetu sellele, kes arvab, et ta teab kõike, kes tahab domineerida või kellel ei ole kannatust ega huvi teiste inimeste vaadete vastu.

Ent neile, kes tahavad juhtida mitte sundusega, vaid loovale
ü hisele tööle kaasa tömmata ja rahuloleva organi satsiooniga teosta-
da suuri ettevõtteid - neile on ta väga väärtuslik.

II V a i d l u s k a v u .

Avaldame siin vaidluskavu vaidlus- ehk keskustelukoosolekutel
kasutamiseks ja ühtlasi näitena selleks, et kohalikud vaidluste ju-
hid võiksid ise koostada uusi kavu teistel teemadel.

Põhjalikuma ja laialdasema kava näitena võib soovitada A. Krahe
"Tegelik enesekasvatus" (Tartu, 1929, 20 senti) ja soome keelt os-
kajale Heimer Virkkunen, "Keskustelu küsimyksiä" (Porvoo, Werne r
Söderström O.Y. 1930, 8 soome marka). "Tööjuhataja" jätkab edaspidi
uute kavade avaldamist.

1. K i r j a n d u s .

1. Missuguseid raamatuid võetakse kõige enam?
2. Nimeta kolm raamatut, mis sulle e nam meeldivad?
3. Nimeta viis raamatut, mida sinu arvates peaks lugema iga inimene ?
4. Missuguse eesti kirjaniku mõju on olnud sinu arvates suurim ja
miks?
5. Mis kasu on kirjanduse lugemisest?
6. Mis vahe on hää ja halva kirjanduse vahel?
7. Mida lood ajalehest? Kuidas tuleks lugeda ja missuguseid ajaleh-
ti, et sellest kasu saada?
8. Missuguse raamatu võtaksid kaasa, kui peaksid minema üheks aastaks
tühjale saarele?
9. Miks on piibel enim levi nud raamat?
10. Kuidas tuleb lugeda?
11. Mis tuleks teha lugemismaterjali saamiseks ja lugemiseks aja
leidmiseks?

Allikaid:

S. Smiles, Lähikäimisest raamatute ga, Tartu, 1925.
Ch. Richardson , Raamatute valikust, Tartu, 1925.
Raamatu osa Eesti arengus, Tartu 1936.
E. Faguet, Kuidas lugeda? Tartu, 1926.
Inimene ja aated, Tartu, 1928.

Kui on eeldusi kirjandusliku õpiringi tekkimiseks, siis ka-
sutada Eesti Haridusliidu poolt väljaantud raamatut: Karl Laano,
Eesti kirjandus - töökavu ja -juhatusi kirjanduse õpiringale.

2. V a b a a e g .

1. Kus ja kuidas veedab suurem hulk oma vaba aja?
2. Arvesta, mitu tundi nädalas kulutad tööks, söögiajaks, magamiseks,
arendavaiks harrastusteks, lõbustusteks? Mitu tundi nädalas kulu-
tad asjatult? Mil viisil ?
3. Kas on sobiv ajajaotus: 8 tundi tööks, 8 tundi magamiseks ja 8
tundi arendavaks ajaviiteks päevas?
4. Missugused oleksid sinu arvates kohasemaid harrastusi vaba aja
veetmiseks (sport, muusika, seltskond, kirjandus, edasiõppimine,

- käsitöö jne)?
5. Kuidas muutuvad harrastused koos elueaga? (Kuidas armastavad vee-
ta aega lapsed, noored, täiskasvanud?).
 6. Mida peab vaba aeg meile andma? (Puh kust, uute jõudude kogumist,
elamus*i*, rõõmu, jne.).
 7. Kas sinu praegune vaba aja veetmine pakub seda?
 8. Mida tuleks teha, et ta seda pakuks?
 9. Kuidas jaotasid suurmehed oma aja? (Näiteid otsida elulugudest).
 10. Kas on tarvis kindlat ajajaotust, kuidas see koostada ja kuidas
teostada?

Allikaid :

- P.v. Glizyck, Omael jõul edasi, Tallinn, 1923.
O. S. Marden, Püüa edasi, Tartu, 1902.
J. Vilms, Lõbukultuurist, Tartu, 1925.
Inimene ja aated, Tartu, 1928.

Tsitate:

Pea meeles, et see päev on ainult üks kord ega tule enam kunagi tagasi. Kujutleme, et see tuleb homme jälle, ent see on teine päev, mis tuleb ka ainult korra.

Arthur Schopenhauer.

Elu pikkust ei tule mõõta aastatega. Inimese elu tuleb mõõta selle järel, mis ta on teinud ja tunnud selle kestel. Mida enam positiivset ta sooritab, mida enam ta mõtleb ja tunneb, seda enam ta tööpoolest ka elab.

J. W. Goethe.

3. H a l v a d k o m b e d .

1. Missuguseid kombeid võite nimetada?
2. Mis määrab selle, kas komme on hääd või halb?
3. Kuidas tekkivad kombed?
4. Milliseid halbu kombeid esineb ümbruses?
5. Miks hakkavad noored tubakat ja alkoholi tarvitama?
6. Kas on tubaku tarvitamine ja alkoholiga "Terviseks joomine" ning liigutegemine hääd või halb?
7. Kas on võimalik kombeid muuta?
8. Kelle eeskuju on kommete muutmisel tähtsam, kas rahva poolt lugupeetu või halvakspeetu eeskuju?
9. Kas noored teevad alkoholi tarvitama hakates järelle joomarile või sellele, "kes võtab pitsi ja peab aru"?
10. Kes peab andma hääd eeskuju?

Allikaid:

- G. Laja, Terviseks, Tartu, 1929.
E. Elisto, Karskusnõude põhjendus, Tartu,
E. Saal, Kuidas seltskonnas hästi käituda? Tartu, 1935.
Inimene ja aated, Tartu, 1928.
J. Elango, Aegade hääl, Tartu.

Praktilisi juhiseid:

Kuuluta lõppimatut sõda halvadele kommetele. Teotse iseseisvalt oma töökspidamiste ja süüme järelle ning ära ole oma seltsiliste ja üldise arvamise asi. Valva oma käitumist, et see ei oleks halvaks eeskujuks nooremale. Pea oma asjad korras, alistu seadustele. Võida

halvad kombed ja harjumused hääga. Ole täpne.

4. Isamaalus.

1. Millest ripub rahva tugevus? (Riigikaitse? Elanike arv? Pindala suurus? Kultuuritase? Kõlbline tase?)
2. Kes on sinu arvates suurim eestlane? Kes praegu elavaist?
3. Missugused omadused peavad olema suurmehel?
4. Missuguseks kujutled Eesti tulevikku?
5. Mis ähvardab meie iseseisvust? (Sisemised ja välised hädahud).
6. Millised hüved ja pahed on Eesti asendil?
7. Kas on alkoholitarvitamine (ja muu olupõletamine) isamaaline tegu?
8. Kas nõuab isamaa hädakäik, et oleksime ise ja samuti meie lapsed, kehaliselt ja vaimliselt terved ja töövõimelised?
9. Kuidas teenime isamaad paremini - kas kõneledes isamaa armastusest või midagi tehes isamaa häaks?
10. Mida saab igauks teha isamaa häaks? (Hoolitseda, et oleks ise terve ja töövõimeline ning tegutseda loovalt. Pärandada riigile elujõulisi ja terveid järeltulijaid. Nimede eestistamine. Riigikaitse jne.).

Allikaid:

Dr. med. H. Madissoo, Tõutervishoid ja rahva tulevik, Tartu, 1935.
Ajakiri "Kevadik" 1934, Nr. Nr. 2, 3/4.

5. Õnn.

1. Mis oli sinu elu õnnelisim hetk?
2. Missugune eluiga on õnnelikuim?
3. Millest tekib õnneligsus?
4. Mis on suurim õnn, mis suurim õnnetus, mis võib juhtuda inimesele?
5. Loetlege ja selgitage õnneliku elu eeldusi (andkus, armastus, sõprus, rikkus, tervis, kunst, tarkus, kuulsus, lõbustused, rahulolu jne. jne.).
6. Kas kultuur on teinud inimesed õnnelikumaks?
7. Kas võib inimene üldse saavutada täielikku õnne?
8. Mis on mõnede inimeste pessimismi põhjused?
9. Miks on maailmas nii palju kannatusi?
10. Mis saame teha eneste ja muude õnneks?
11. Religioon ja õnn.

Allikaid:

A. Krahe, Tegelik enesekasvatus, Tartu, 1929.
R. Kojonen, Õnn, Tartu, 1927.
Inimene ja aated, Tartu, 1928.

III Karskusorganisatsiooni normaal-

töökava.

1. jaan. - 1. juunini.

A) Organisatsiooni kaudu teatatavaid tööülesandeid.

1. Õpiring karskus-, enesekasvatus-, kodukasvatus- või mõnelt muult alalt. Üldiseid juhiseid õpiringide korraldamiseks: E. Kubjas

"Õpiringid", ajakiri "Areng" nr. 1 ja 2 - 1933.a. Karskusküsimuse õpiringi kava on ilmunud Eesti Noorsoo Karskusliidu bulletäänis "Noorsoo-organisatsioonide Juht" nr. 4 - 1934.a., Kodukasvatuse õpiringi ja enesekasvatuse õpiringi kavad on ilmunud eribrošüüridena ja saadaval E. Karskusliidust, hind 10 ja 20 senti. (Vt. juhatuskirjade ja kavade loetelu "Tööjuhatajas" nr. 1 - 1935). Õpiringi koosolekud kaks korda kuus.

2. Karskuseksam. Eksami kava saab Liidult. Soovitatav valmistuda ette õpiringis. (Vt. ka "Tööjuhataja" nr. 3 - 1935).

3. Vabaduspäeva korraldamisest osavõtt. Jälgida ajakirjanduse kaudu informatsiooni materjalide ja kõnelejate saamise võimalusist.

4. Seltskondlik kohus alkoholi, tubaka, "parajuslase" jne. üle. Erijuhised Liidult, päsele selle veel ajakiri "Areng" nr. 1 ja 2 1934.a. ja ajakiri "Maanoored" nr. 10, 1934.a.

5. Pidu hästi ettevalmistatult.

6. Kursus (võimaluse korral). Karskus-, kehakultuuri-, kodumajanduse-, alkoholivabade jookide valmistamise jne. alalt.

7. Emadepäev mai kuu 2. pühapäeval.

8. Algkoolilõpetanute nõupidamine ehk n.n. "noortepäev". Kevadel koolitöö lõpul. Juhiseid saab Eesti Noorsoo Karskusliidult.

9. Huviõhtud. Kava saab Liidult kasutamiseks.

10. Koduümbruse kaunistamise päev. Kevadel koos "metsapäevadega". Vastavasisulisi loenguid. (Liidult on saada kõne: dr. J. Port - Koduümbruse kaunistamise ilutundelised ja tervishoidlikud alused ja vastava ilmeline huviõhtu kava). Tegelik ilupuude istutamine, õue ja aia korrastamine jne. Kasutada ka dr. J. Porti brošüüri "Iluaia" ("Elava Teaduse" sarjas).

11. Raamatukogu ja lugemislaud. Kui olemas, siis hoolitseda nende korrasoleku ja neis karskussisuliste väljaannete leidumise eest.

12. Liikmete perekondlikke tähtpäevi. Silmas pidada ja neist osa võtta.

13. Laulukoor ja orkester.

14. Suusatamisvõistlus ja suuskadel ühiseid väljasõite, näit. naaberorg-ide küllastamiseks.

15. Küllastada vähemalt üht naabruses asuvat karskusorganisatsiooni, esineda omalt poolt piduga või huviõhtuga - või lihtsalt korraldada mingi ühine koosviibimine (teeõhtu, huviõhtu, osavõtt külalis-tena naaberorg-i poolt korraldatud ettevõtetest jnr.)

16. Ninede eestistamise ja rahvuslipu muretsemise aktsioon vabaduspäevaks.

17. Ajakirjandust informeerida igast organisatsiooni ettevõt-

test ja üldse kohalikest karskusoludest, eeskätt "Külvajat".

18. Karskuskirjanduse levitamine on kõige tähtsamaid ülesandeid. Leida võimalikult palju tellijaid "Külvajale" (25 s. aastas), "Kevadikule" (75 s. aastas) ja "Eesti Naisele" (4 kr. aastas).

19. Seinaajaleht. Näiteks võib ajalehtedest ja ajakirjadest lõigata välja karskussisulisi, alkoholi mõjul sündinud kuritegusid ja õnnetusi kirjeldavaid kirjutisi, kleepida need kartongile või paksemale paberile, lisada juurde karskuslõeklauseid ja pilte ning asetada mõneks ajaks organisatsiooni, raamatukogu, lugemislaua jne. ruumi seinale. Moodustada seinajalehe toimetus.

20. Karskete perekondlikkude pidustuste propageerimine ja liikmete kaudu korraldatavate vastavate ettevõtete tegemiseks eesküju andmine. Väga tähtis joomakombe nõrgendamisel!

21. Isiklik selgitustöö liikmete poolt nende tutvusringkonnas on mõjuvaimaks aadete ja ideede levitamisevahendiks ja uute pooldajate värbamiseks. Kasutatagu igat soodsat juhust, kus kõnelus kuidagi kaldub alale (ja seda juhtub ju tihti nii kodus kui seltskonnas, näit. tervisjoogist keeldumisel jne.). Tuleb ainult teha seda taktiliselt, asjalik-tagasihoidlikult ja vastasegi väidetele lugupidavalt suhtudes ning teda võimalikult mõista püüdes. Kirjavahetus sõpradega pakub samuti võimalusi propagandaks. Kingitagu sõpradele ja oamstele tähtpäevade puhul karskussisulisi väljaandeid. Kutsutagu neid org-i ettevõtetele kaasa. Kogutagu nende hulgast karskusajakirjadele tellijaid.

22. Uute liikmete kogumine. Päämiselt isikliku selgitustöö abil.

Siin loeteldud ülesandeid ei ole muidugi ühelgi organisatsioonil võimalik kõiki teostada, vaid nende hulast tuleb valida välja need, mida organisatsioonil on võimalik teostada, tarbekorral võtta juurde siin nimetatata ülesandeidki ja koostada niiviisi organisatsiooni oma töökava. Ärgu kohkutagu süülgi, kus on võimalik teostada siin loeteldust ainult üks ülesanne, vaid viidagu seegi läbi.

Selleks, et teostada edukalt töökava, peab olema korras organisatsiooni juhtimine ja asjaajamine, selleks

B) Organisatsioonilisi ülesandeid.

1. Koostada tööhooaja alul kindel kalender-töökava. Aluseks võtta Liidu poolt 1932.a. kätte saadatud "Eesti Karskusliidu kohalikkude organisatsioonide kalender-töökava" ja koosolevat kava.

2. Liidu ringkirjad teha liikmeile teatavaks.

3. Distsipliin olgu kindel. Hoolitsetagu, et nii juhtivad tegelased kui muudki liikmed täidaks täpselt oma kohuseid (täiskarskus, liikmemaksu tasumine õigel ajal, ametikohused).

4. Tööjaotus. Püütagu leida igale liikmele tööd ja ülesandeid.

5. Juhatuse koosolekud vajaduse järele.

6. Üldkoosolek aprillis või mais. Kinnitada aruannem, eelarve, tegevuskava, valida juhatus, revisjonikomisjon, esindajad E. Karskusliidu ja selle osakonna asemikkudekokku jne.

7. Aruanne 1935./36.a. ja eelarve ning tegevuskava 1936./37.a. kohta koostada enne üldkoosolekut, esitada üldkoosolekule kinnitamiseks ja tarbekorral muutmiseks. Pärast üldkoosolekul vastuvõtmist saata Liidule neist ära kirjad. Aruanne hiljemalt 1. maiks!

8. Saata Liidule õigel ajal liikmemaks. Hiljemalt 1. aprilliks.

9. Võtta osa Liidu poolt korraldatavatest ettevõttest ja kohalikest karskustegelaste nõupidamisest (või kursusest), kui neid korraldatakse.

10. Selgitada, kellele org-i liikmeist tuleks anda ustavusmärk ja teha Liidule vastav ettepanek.

11. Kuulutada välja liikmetevaheline töövõistlus. Juhised: "Külvaaja" nr. 9-10, 1934.a. Ühtlasi võtta osa Liidu poolt välja kuulutatud võistlusest (vt. vastav määrustik "Tööjuhatajas" nr. 1 - 1935) ja teatada Liidule osavõttust.

IV T ä h t s a m a t e m a t e r j a l i d e l o e t e l u

seni ilmunud "Tööjuhatajast".

Tundub kasulikuna meelde tuletada mõningaid tähtsamaid asju, mis senistes "Tööjuhatajates" on ilmunud, sest mõnel pool on "Tööjuhataja" eks. kaduma läinud, mõnikord jälle on meelest läinud, mis nad sisaldavad. Liidul on "Tööjuhatajaid" mõned eks. tagavaraks ja ta saadab neid org-idele, kel mõni nr. on kaduma läinud.

"Tj." nr. 1. 1) Liidult saadavate tähtsamate paljundatud materjalide ja kavade loetelu (juhatuskirjad, tegevuskavad, kirjallikud kõned ja loengud, huviõhtute kavad, normaalpõhikirjad ja kodukorrad). 2) Huviõhtukava näide. 3) Eesti Karskusliidu kohalikkude org-ide vahelise seltskondliku tegevuse ja karskustöö võistluse määrustik. 4) Karskusorg-idele soovitatavad ajakirjad. 5) Noodilisa - "Templirüütlite laul".

"Tj." nr. 2. 1) Kevad-suvine kehaharjutuste kava ühes kehal. kasvatuse kirjanduse nimestikuga. 2) Liidu osakondade, instruktorige ja karskuskõunikute aadressid.

"Tj." nr. 3. 1) Juhiseid kodukasvatustööks. 2) Üleskutse ja juhtnõuad karskuseksamite õiendamiseks. 3) Noorte organiseerimisest. 4) Üleskutse ja juhtnõuad suitsetamisevastase võitluse algatamiseks. 5) E. Karskusliidu org-ide nimestik nende vahelise läbikäimise algatamiseks ja hõlbustamiseks.

=====

UUEM DAGE "KÜLVAJA" TELLIMIST!

=====

V E E S T I L I P P J A E E S T I N I M I !

Üleskutse karskusorganisatsioonidele ja -tegelastele.

Järgmist enam võtab hoogu nime eestistamine ja rahvuslipu muretsemine. See näitab meie rahvusliku iseteadvuse tõusu. Palju on juba sel alal ära tehtud, kuid hull töö on veel tegemata. Järgmine Vabariigi aastapäev, 24. veebr. 1936, on määratud tähtpäevaks, millele tuleb koondada massiliselt nime eestistamisi ja rahvuslipu muretsemist. Organiseerimis- ja kihutustöö nende aktsioonide teostamiseks kuulugu ühe tähtsama ülesandena ka iga karskusorg-i ja -tegelase kavasse. Kõigepäält käsile võtta organisatsioonide liikmeskond! Ärgu leidugu varsti enam ühtegi võõrapärase nimega liiget karskusorg-ides, ärgu leidugu neid ka karskustegelaste hulgas, kes otseselt kuhugi org-i ei kuulu, sest karskustegelased on ju alati eesti rahva tulevikule mõelnud. Tuleb siin märkida rõõmustavat asjaolu, et paljud karsklased ongi juba oma nime muutnud, eriti on seda teinud mitmed Liidu usaldusmehed, kuid veel suuremat hoogu on vaja. Olgu märgitud, et Liidu juhatuse koosseis on saajaprotsendiliselt eesti nimedega. Nii siis - hoogsalt tööle!

T e g e l i k k e j u h i s e i d :

1. Nime valikut aitab hõlbustada J. Vägiste ja E. Elisto toimetatud raamat "Eesti nimi. Valik uusi perekonnanimesid", hind 50 senti. Võib tellida ka Liidu kaudu, saates selleks 50 sendi eest postmarke. Need raamatud on olemas ka kõigil perekonnaseisuanetikel. Raamatust saab ka tegelikke juhiseid nime-eestistamise toimingu kohta.
2. Liit, olles lähedases kontaktis nime eestistamise bürooga Tartus, muretseb soovijale andmeid ka selle kohta, kas kuni teatava ajani on juba mõne poolt võetud seda nime, mida soovitakse oma uueks nimel.
3. Nime eestistamine ja tasuta. Sooviavalduse esitamiseks vajalikud plaketid on olemas igas perekonnaseisuanetis.
4. Muuta võib nii perekonna- kui ka eesnime, kumbagi eri plaketil.
5. Eesti lipu muretsemiseks on kõige kohasem tarvitada nime eestistamise Liidu juures oleva Eesti Lipu Toimkonna kaasabi. Lipu tellimiseks on saadaval igas vallavalitsuses vastavad plaketid. Toimkonna kaudu hankitud lippude suhtes on kindlustus materjali ja värvi häduse ja õigete mõõtude suhtes.

Soovitav on nimedemuutmise küsimuses nõupidamisele kutsuda isikuid, kel on võõrapärased perekonnanimed ja katsuda saavutada ühiseid nimemuutmise aktsioone, samuti ühiseid lipumuretsemisi.

Muutu nime eestistamine ja rahvuslipu muretsemine meie kõigi auküsimuseks. Selleks rohkem jõudu!

Tartus, 30. detsembril 1935.

EESTI KARSKUSLIIT.

=====

VI S e e s m i s e s t k o r r a s t o r g a n i -

s a t s i o o n i d e s j a o r g a n i s a t s i o o -

n i d e v ä h e k o r r a s t r a h v a g a .

=====

Org-ides juhtub mõnikord, et mõned liikmed või tegelased oma ülevalpidamisega rikuvad seltsi õhkkonda, kas oma jõhkruuse või halbade elukorraga. Sageli kaasliikmed, kes seda hukka mõistavad, hakkavad org-ist eemale jääma. "Hakkame meie nendega maadlema, las teevad, mis tahavad," öeldakse. Ühesõnaga paremad inimesed annavad halvemale vabatahtlikult teed, loovutavad oma seisukohad, ilma vastupanuta, ilma võitluseta.

See on põhjalikult vale seisukoht. Ei tule kunagi halvemate ainete ees relvi maha panna, vaid tuleb nad hoogsalt tagasi lüüa. Halvem peab alati parema eest taganema. Ei tohi lasta tekkida käega lüüa tahtmise meeleolu, vaid aatetöös peab "kurja" suhtes valitsema alati sõjakas väim. Mis tööpoolest halb on, tuleb välja rookida. Ei tohi karta võitlust selleks - see oleks nõrkuse tuum. Org-ist ilmsiks tulnud pahede suhtes ei tohi kunagi osutada liiga suurt sallivust, sest siis võivad need pahed varsti kasvada üle päa ja hävitada organisatsiooni. Hoiatavaid näiteid selle kohta on küllalt. Eriti järjekindel tuleb olla karskusnõude suhtes, sest see on karskusorg-i olemise ja tema olemasolu õigustamisegi A ja O. Üksikuid eksimusi võib liikmeile mõnikord andestada ja teha hoiautus, kuid palju kauplemist siin ei tohi teha. Selgi alal on tehtud eksimusi, mis org-ide kui ka üldse karskustöö prestiiži on maha kiskunud. Ainult sihiteadliku, distsiplineeritud hõlpsa me avaldame mõju ja saavutame edusamme.

Vahekorra küsimus ümbruskonnaga etendab peamiselt ma oludes väga tähtsat osa. Kui organisatsioon või tema tegelased on selle ära rikkunud (kuigi vahekordade halvenemine mõnikord ei ole ainult org-ist või tegelasist), siis on org-i tegevus äärmiselt raskendatud - ei tulla org-i ettevõtetele, tehakse takistusi ruumide saamiseks jne. See kõik halvab töötahet ja töötulomusi. Tuleb püsivalt taotleda sõbralliku vahelorda ümbruskonna rahvaga, tegelastega, org-idega. See ei olegi sagedasti nii raske kui alul näib. Tarvis ainult leida sobiv suhtumine ümbrusele, olla ise sõbralik ja valmis koostööle teistega. Võiks tuua suurepäraseid näiteid meie karskusorg-ide tegevusest, kus on osatud luua parim vahekord ümbrusega. See näitab, et seda võiks saavutada igal pool.

=====

JÄRGMINE "TÖÖJUHATAJA" ILMUB MAIS SUVISE TEGEVUSKAVA JA

MATERJALIDEGA.

=====

Besti Karskusliidu väljaanne. Tartu, 1936.
Kirjatööde paljundusbüroo "Velox" Tartus, Gustav-Adolfi 18 - 5.